

Miért áll a harc Spanyolországban?

Egy hónappal ezelőtt a párisi téli palotában találkoztam először Miravilles-szel, amikor 30.000 francia előtt tartott előadást Spanyolországról. A fiatal katalán előadását gyakran megszakította a tömeg: Repülőt a spanyoloknak! Repülőt a spanyoloknak! — felkiáltásokkal.

Miravilles volt akkoriban az antifasiszta milícia bizottságának főtitkára, amely októberben a spanyol köztársaság rendes hadseregévé lett kikiáltva. Miután a nemzeti hadsereg megszervezését elvégezte, Miravelles lett a katalán propaganda-minisztérium főnöke.

Együtt indultam vele Párisból Spanyolországba s míg a vonat a spanyol határ felé dőcögött, Miravilles megismertette velem az ibériai félszigetet. Meg kell még említenem, hogy Miravilles a katalán nemzeti forradalmár, Macie személyes titkára volt és amikor annak halála után az Esquere Republicane vezetése Companis kezébe került, jóban-rosszban kitarított mellette. Azután egy ideig emigrációban volt, de február 16-ika után, amikor a köztársasági kormány 271 mandátumot kapott a jobboldali pártok 173 mandátumával szemben, visszatért Katalóniába és egy csoport fiatal demokratával támogatta Companist, aki akkor szabadult ki a börtönből. A kupé félhomályában mesélte párisi benyomásait Miravilles s habár következetesen Leon Blum kormányának semlegeségi elvét vallotta, mégis a francia polgárok és munkások felkiáltásainak hatása alatt állott: Repülőt a spanyoloknak!

Egész hajnalig tartott a beszélgetés, amelyet rövid kivonatban közlök.

— Most nincs annyi időnk, hogy megvizsgáljuk az indító-okokat, amelyek a generálisokat a törvényes és alkotmányos kormány ellen indította. Most folyik a vér és folyni fog a győzelemig. De mihelyt a spanyol határt elhagyja az ember, érzi, hogy felvilágosítással tartozik a spanyol helyzetről. Mert a felkavart lelkek kérdeznek. Nagyon jól tudják, hogy nem mi voltunk a támadó fél, hogy minket támadtak meg. Nagyon jól tudják, hogy az a demokrácia, amely a választásokon olyan meggyőzően mutatta meg erejét, békés úton akarta szolgálni a haladást. De ezeket a felkavart lelkeket mégis bántotta valami. Megkérdeztek:

— A generálisok kétségkívül fegyvert fogtak, de nem a kormány radikális propagandája lázította-e fel őket? A demokratikus pártok törvényes úton jutottak uralomra, de nem túlozták-e a népre való befolyásukat? Nem túlgyorsan dolgoztak és gyakran talán brutálisan?

— Ilyen kérdéseket tettek fel nekem olyanok, akik egyáltalán nem viseltetnek ellenséges hangulattal velünk szemben és én igekeztem mindig pontosan kielégíteni őket.

— Nem csak a szocializmustól való félelem készítette Franco generálist a harcra. Az okokat másutt is kell keresni. Olyan bizonyítékaink vannak erre, amelyekben nem lehet kételkedni. A marokkóiak és a légionáriusok nem csak azért támadnak bennünket, mert demokraták vagyunk, hanem mert mi — a demokraták — a francia nép barátai vagyunk. Régóta vagyunk már Franciaország barátai. Minden francia emlékszik arra, hogy a világháborúban 20.000 katalán harcolt francia zászlók alatt. Nem kalandorok, akik pénzért vagy unalomból harcolnak. Ifjúságunk virága ment el Franciaországba. A katalán ifjúság színe-java harcolt az összes frontokon. A békekötés után 400 ifjú tért vissza, a többi a testvériség, egyenlőség és szabadság hazájáért áldozta fel magát. Franciaország iránti szeretetünket sohasem bocsájtották meg ellenségeink. És ma sem bocsájtják meg. Egy idegen hatalom beavatkozásának bizonyítékait már közöltük, a Manchester Guardian-ban olvashatták őket. A többit is közölni fogjuk. Még a múlt évben idegen hajók fegyvert szállítottak Spanyolországba, illetőleg a katonai kaszárnyákba. Egy éve van ennek, akkor Gil Robles volt uralmon és még senki sem sejtette, hogy február 16-án olyan nagy győzelmet fognak aratni a demokraták. Amikor még 30.000 politikai fogoly sínylődött a börtönökben. Franciaország ellenségei akkor nagyban fegyverkeztek. Ezen országoknak stratégiaileg nagyon fontos pont volt Spanyolország. Franciaországot csak úgy keríthették be, ha hatalmukba ejtik Spanyolországot, amely azután háttámadva Franciaországot, elszakítaná azt gyarmataitól. A demokrácia győzelme meghúszította ezeket a terveket és ezért bennünket halálra ítélték. Nem csak a haladószellemű szociális törvénykezés miatt, hanem azért is, mert Franciaország barátai voltunk.

Így magyarázta Miravilles a spanyol helyzetet.

A messziségben feltűntek a Pireneusok. A Földközi tenger partjain haladt vonatunk. Perpignan-ban egy utas szállt kupénkba. Harminc év körüli, hajlotthátú ember, tüdeje sípolt, látszott rajta a tuberkulózis. Katalán nyelven beszélt.

- Hová mégy ? — kérdezte Miravilles.
- Barcelonába.
- Dolgod van ott ?
- A miliciába megyek.
- Van családod Franciaországban ?
- Öt gyermekem.
- Miért hagyod el őket ?
- Hív a nép !

Szerezd új előfizetőket lapunknak!